

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica sexagesime. II Sermo. XXXVIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Q^u sicut in turba fuit diuersitas psonarū.
 ita diuersitas voluntatum. qz diuersis de
 causis sequebant r̄pm. Cum s̄conueniret
 simul. 7 perarent de ciuitatibz affectuose
 7 desiderāter. dixit p̄ similitudinē. Vere
 magna deuotio turbe fuit q̄ relicq̄ nō tu/
 gurijs villaz. nō laboribz agroꝝ. s̄z palla/
 cijs et delicijs ciuitatum amenissimarum
 currebāt ad r̄pm. cuius sermo videbatur
 eis sup mel dulciōꝝ. **Eccl̄. xxiij.** Spiritus
 me⁹ sup mel dulcis. Sed nescio quō istud
 ita uiluit. ut multis uertatur uerbum dei
 in nauſeā. dicentibz multis uanis et secu/
 laribz. Anima nostra nauſeat sup cibo isto
 lenissimo. i. lubrico 7 abominabili. **S̄z** qd
 mirū q̄ palato non sano pena est panis. q̄
 sano est suauis. fm̄ Augustinū in li. 2. fest.
De talibz d̄z in ps̄. Omne escam abomina
 ta est anima eoz. 7 appropinquauerūt vsq̄
 ad portas mortis. Audeo dicere q̄ moder/
 nis tempibz multi uadunt ad infernuz. ex
 isto signo p̄cipue quia abominant uerbu
 dei. Dixit p̄ similitudinē. Quare christus
 uoluit loqui parabolice et nō aperte. **Rū/
 deo.** p̄ter plura. **Primo** fm̄ **Sorram** pro/
 pter indignos quibus clausus d̄buit esse
 sensus uerbi dei. ut uidentes nō uideant.
 7c. **Matth. vii.** Nolite sanctū dare canibz.
Unde Dionisi⁹ ad **Thimothēuz** in epla
 dicit. Tu uero ab immūda multitudine uni
 forni custodi. Secūdo ut uestigū diuine
 sapientie in creaturis sumeret. sicut hic in
 semine p̄ compassionē ad uerbu dei. **Ro. j.**
Inuisibilia dei p̄ ea que facta sunt intelle
 cta cōspiciūt. Tercio ut ex vno uerbo plu
 res intellectus caperent ad exercendū hu
 manū ingenū. **Uñ** **Matth. xij.** Regnū ce
 loꝝ cōparat thesauro abscondito. q̄ p̄ di
 uerſumode intelligi. Quarto ut predicatio
 a simplicibz facilius retineret. et paulatim
 ad incognita duceret anim⁹ eozū. Quinto
 ut in maiori reuerentia haberet 7 studioſi
 us inquireret. **Unde i ps̄.** Beati qui ſcu
 tant testimonia eius. addit **Chryſ.** super
Matth. **Seruo** ut sit ordo inter doctores
 et simplices. Si em̄ oia nuda essent. quid
 opus esset doctoribz. 7 si oēs omnia scirent
 ordo mūdi esset cōfusus. Nam doctoribz
 loquitur deus p̄ **Isa.** Loquimini sacerdo
 tes in cordibz populi huius. Simplicibz
 aut loquit̄ illud **Deut. xxxij.** Interroga pa
 tre tuū 7 annūciabit tibi. **Septio** ut uoices

in scripturis laborātes mereant. **S̄z** qd ocio
 si nō p̄nt. 7 orationē impetrēt sciaz cū ca
 ritate. **Unde dicit Chryſ.** Non est abscon
 dita in scripturis ueritas s̄z obſcurata. nō
 ut nō inueniāt q̄ querūt eam. sed ut non ui
 deant eam q̄ eam querere nolūt. **Quāto**
 ut q̄ uolunt querere eā humiliēt. **Matth.**
xi. Reuelasti ea paruulis. Nonaz causam
 dat **Matth. lib. j.** de summo bono. cap. xxiij.
Ideo quedā obſcura quedā aperta sunt.
 ne si cūcta paterēt statim intellecta uileſce
 rent. 7 si cuncta clausa eſſent cōfessim
 diffidentia gignerent. **Decimā** causaz dicit
Greg. sup Ezechielē parte p̄ma. omelia. j.
Plerūq̄ in sacro eloquio. i. o aliqd obſcu
 re d̄z ut dispensante misericōdia dei multiplici
 ter exponat. **S̄z** **Eccl̄. i.** q̄ semiat seminare
 semē suū. **Semiatōr** iste r̄ps est. q̄ eū p̄
 mo de sinu patris in vtroz matris. fm̄ **Greg.**
Et de vtro m̄ris in mūdu. de mundo ad
 crucē. **S̄z** quō etij q̄ vbiq̄ fuit 7c. **Rū/
 deo** fm̄ **Chryſ.** nō loco sed habitu dicit. i. nō
 uo mō et ſeculis incognito. qz p̄ incarnati
 onē. **Joh. xvi.** Et uia p̄ter ueni in mūdu
 scz ad declarandū p̄is mei uoluntatē. vñ
 dicit. Qui seminat. scz s̄bū s̄tat. qd apud
 p̄ter uidit. istud semiat. i. hoibz indicat per
 se 7 p̄ suos ap̄los. semē suū non alienam.
Ex quo patet q̄ semē uerbi dei matie de
 bet esse reuerentia. quia nō est uerbum bo
 minis sed dei. **Unde dicit Augustinus** in
 libro d̄ doctrina xp̄iana q̄ r̄ps ē semiatōr.
S̄z p̄dicatōr est cophin⁹ seminat⁹. **Nolite**
igit attēdere ad uilitatē cophini. s̄z ad uilitatē
 7 dignitatē semis 7 seminat⁹. **S̄z** mul
 ti attēdūt ad eloquentiā p̄dicatōris 7 pulcritu
 dinē pot⁹ q̄ ad uilitatē s̄bi delectatiōis
 dulcedie amena s̄boꝝ. cū tñ agricola nō ad
 uertit de q̄ cophino semiet ligneo uel luto
 siue etiaz lineo uel canapeo. **Sic** nec nos
 ad eloquentiā p̄dicatōris sum⁹ attēdētes. qz nō
 p̄nt esse oia uasa aurea aut argētea. s̄z etiā
 fictilia i domo dei. **f. eccl̄. ij.** ad **Thimo. ij.**
Quid ē de eloquentia. et q̄ s̄bū euāgelij 7 et
 emplū uire vtrobiq̄. p̄ponit equalit. **7c.**
Et dū sciat. i. docet. vñ p̄dicat. aliō cecidit
 sec⁹ uia. **Disponūt** q̄duplices d̄e boim
 audientū s̄bū d̄i. Quoz p̄mi sūt q̄ habēt
 cor vagū p̄ lasciuam. **Uia** ista mūdius est.
 cuius viatores sunt homines. **In q̄z** p̄for
 na dicit ps̄. **Aduena** ego sum apud te. **S̄z**
 tñ sp̄ales viatores mūdi sūt cōp̄lectores

90 qz p̄ orationē laq̄ p̄dicitur

Dominica sexagesime

Uñ fm Hugo. terra sec^a viā sūt corda peccatorū mūdo cōiūcta p amorē varijs cogitatioibz et demonū suggestioibz puia et apra. et p pñs conculcata et pñra ab eis p malū cōsensum et factū fm Lira. **Uñ Job** que rit in psona taliū. **Venerūt latrones et fecerūt sibi viā p me. Job. xij. Et pculcatū est scz malis cogitatioibz et puia affectioibz. Et volucres celi. i. demōes. q̄ dicūt volucres celi. qz sunt spūalis et celestis nature. vel q̄ in aere habitāt. Nā licet multi sint i inferno. multū habitāt in aere ad rētranduz nos vsqz ad diē iudicij. Post diē aut illuz oēs detrudent i infernū. Sic dicit Aug. li. iij. sup Bēn. ad lraz. et Thomas i pma pte. q. lxx. art. iij. Et isti volucres comederūt illud. i. rapuerūt de corde s̄bū. quia de monū suggestioe s̄bū amittit **Deut. xxxij.** Deuorabit eos aues moris amarissimi. Circa h notandū q̄ in hoibz luxuriosis ē duplex moriū. scz extrinsecū. ipse dyabolus suggerēs. et intrinsecū. scz cupiditas. Et q̄o duobz fit generatio carnaliū peccatorū. **Jaco. j.** Cōcupiscentia cū pcepit. tāqz et p̄e dyabolo parit p̄m. **Secūdo** notandū q̄ in luxuriosis hoibz s̄bū dei duplex dānū patit. **Unū** est qz pculcata trāsuntibz. **Cōculcatio** est frequentia malaz cogitatio nū. quibz opprimūt verbū dei. **Secūdo** ē q̄ deuorat ab auibz. **Comestio** est suggestio demonū. **Tercio** notandū qz cōtra ista debent esse duo remedia. **Primū** est vt terrā cordis nrī spinis meorie passiois xpi sepiam. **Jurta** illud **Eccl. xxxij.** Popule sepi aures tuas spinis. **Nam fm Orig.** nō est remediū meli^{us} p̄tra malas cogitatioes qz meoria crucis xpi. **Secūdo** remediū vt terrā clausam cordis nrī cooperiam^{us} de superstruce charitatis. **De q̄ d̄r.** Caritas operit multitudines peccōz. **Et aliud** cecidit sup petra. **Dic** ponit sc̄da differentia auditorū. q̄a cōpat h petre. et significat homines duri cordis p supbiā et p̄terniā mentis. **Petra** em̄ est frigida infructuosa dura et pōderosa. et ista oia sunt in supbo et duro corde et rebellī qz primo est frigidū ad omne bonuz per ignauā mentis et accidiam. **Secūdo** infructuosum in verbis. infructuosus in operibz. quia fructus taliū est sicut lamigo que a vento tollitur. **Sapientie. v.** **Et Sapie. iij.** Labores eoz sine fructu. **Tercio** est durū ita vt nō monis. nō blan-**

dicis. nō promissis. nō minis. nō terroribus conterit. vt dicit Bern. ad Eugeniū. **Quarto** est pōderosum. qz pōdere suo deprimūt animā ad infernū. **Jurta** illud **Sapientie. ix.** Terrena inhabitatio deprimūt sensum multa cogitantē. **Sed** audiat tale cor quid ei d̄r **Eccl. iij.** Cor durū male habebit in nouissimo. **Dicit** ergo aliud. scz se mē cecidit sup petra. i. sup cor durū. q̄d est cor dyaboli. **De quo d̄r Job. xij.** Cor eius indurabitur tanqz lapis. **Et** dicitur illud cor durū fm glosam q̄d non est aliquo vōmere fidei penetratū. in quo non est verus amor nec p̄seuerantie virtus. **Et** natū. ad horam. **Cito** em̄ semen supra petra nascit qz non habet terre profunditatē. **Ideo** statim ad superficiem erumpit. **Sed** cito perditur. qz nō habet humore. scz deuotiois aut gratie. **Dece. viij.** Culmus stans. non est in eis spica neqz granū. **Attendant** hoc superbi qui sine gra volūt aliquid boni facere. cum dicatur **Job. viij.** Nunq̄d poterit virere scarpus absqz humore. q. d. non. quia sine gratia nihil possumus facere **Jo hannis. xv.** **Sed** contra. **Cidē** qz semen istud debuit destruere petra et mollificare eam. **Nam** dicitur **Jeremie. xxiij.** Nunq̄d non verba mea quasi ignis. et quasi malleus conteres petram. **Respondeo** qz petra fuit obstinata in tantum qz non potuit cōterī. **Unde** etiā argumentū est qz superbi non obstinati conterunt. obstinati autem nequaquā. **Et** ita est defectus ex parte rebellis animi. et hoc est valde notabile dicendum. **Cum** deus nō faciat alicui violentiam propter voluntatem liberi arbitrij. **Et** aliud cecidit inter spinas. **Dic** ponit tertiam differentiam auditorū. per quos significantur avari. **Dicuntur** autē spine diuitie. **Primo.** quia in ortu molles sunt. **Job. iij.** **Sub** sentibus delicias reputabant. **Ira** enim oriunt diuitie. qz p̄mo homo habet bonum propositū congregandi eas vt habeat unde faciat elemosynas. et statum suum honeste deducat. et sic paliat inīcium sue cupiditatis. **Secundo** in processu pungunt. quia fm **Gregorium.** in omelia. cū labore acquirunt diuitie et cū timore possident. **Tercio** qz curretes impediūt. **Uñ** q̄ spina habet in pede currete nō p̄t. **Sic** q̄ volūt diuites fieri incidūt i rēp̄tōes et laqueū dyaboli. **Thimo. vij.**

Quarto qz amplectētes se cruentāt. Sic diuitie possessores. **Ecci. ij.** Si diues fueris nō eris in unis a delicto. **in Grego. in omi.** Diuitie spine sūt. qz cogitationū suarū pūctiōibz mētē lacerāt. z dū vsqz ad peccatū trahūt qsi inflicto vulnere cruentant. **Et Jsa. li. iij.** de summo bono. c. lxij. dicit. **Quo diues erit det⁹ que suis stimulis res ipse ne careat faciūt inqētū.** Nō ē mirū qd se qd. z simul exorte spine suffocauerūt illū. i. sollicitudines z inordinate affectōes ita oc cupauerūt mētē qz sibi fructū spūalē i eo facere nō potuit. **Sz d.** Fort⁹ debuit esse se mē sibi dei qz spine diuitiarū. igit debuit p ualere. cū bonū fort⁹ sit in agēdo qz malū eo qz malū nata nō est. **vt dicit Dionisiū.** Rūdeo qz nō ē et ipotētia sibi dei. sed ex malicia z uolūtatis hūane qz semē repellit z spinis se subicit. qz etrūc necesse ē eē fortiores. qz subiectum auditorū auxiliat eis. **In h significat illi qz pmo puerisōis calore ad frutes se accingūt. accedēte vō p gressu. dū imoderate terrenis rebz incumbūt infirmi appetit⁹ desiderijs abstrahūt. In qz Jsa. li. iij. d summo bono. c. xj. Et aliō cecidit. Dic pōit qrtā differētia auditorū di cēs. Aliud. s. semē cecidit sup terrā bonā. i. de alto uēit. **Jsa. li.** Quo descendit ymberz nix de celo. sic erit sibi mētē qd egrediet⁹ ore meo. Terra bona ē cor docile et mite. **Jaco. j.** In māfuetudie suscipite infitum sibi. z ortū scē fructū cētrū. **In Darb. hēz. z scē fructū. aliud tricesimū. s. i. iugart aliō sexagesimū. s. in uiduis. aliō cētēsimū in s gimbz. Ad iugatos p tinet fides trini tarū z ipletio decalogi. Ad uiduas decalo gi ipletio z sex opa misericōie. Ad s gies ipletio mādatōz veteris legi z psilioz noue legi. **Attēdāt nri p dicatorēs qz cuz se uidēt statū nō pficere i auditoribz tepescūt dicētes se frustra laborare. cū m h iste semiatōz seminauit pmo scōo z tertio frustra. z qrtō fructū reportauit. sic Dauid nō nisi in qnto la laborātes nihil cepit. et tū i vno sbo xpi multos pisces pphēdit. z idō debēt pseuerātē laborare. **Dec dicēs clamabat. Dic excitat auditorū attēōz. **Un bec dicēs. s. pmissa clamabat. nec miz qz surdis loqbat⁹ **Jsa. xij.** Surdi audire. In h qz clamabat significat se alta dixisse. Qui bz aures. scz corpis. audiedi. i. ad audiendū. audiat au**********

ribz mēs. i. spūaliter. i. bec sba pmissa intel ligat. **Sz Bre. sup Ezech. pte. ij. omi. iij.** dicit. qz h intelligit de auditu spūali. cū quo laudes dei sine sono audiūt. quas aures nō habent oēs. **Et idō elects dei dicit qz bz aures tales. audiat. q. d. vos qz spūales eēt attēdite. licet alij seculares ista negligant. **Un aplūs dicit qz aialis bō nō papt qd sunt. stulticia eēt inest illi. spūalis aut oia dijudicat. **Sz d. de xpo dicit Jsaie. xij.** Non clamabit nec audiet uox ei⁹ in plateis. Rū deo uox est de clamore z impacētē. non de clamore uitas z doctrine.****

Dixi secundo qz in scda parte euāgelij p fate parabole ab aplis xpi sensus inquir tur. **Un seqt.** Interrogabāt g eū discipuli eius. scz vt ingim. serui dñm. contra mltos et superbos. qui cum audiunt aliqua obscura vlt non placita in sermone. statim detrahunt et cōfundūt. non querētes ad quez sensum p dicator locutus est. **Dicit hic Lira et idem habetur in glosa qz dicit puli non statim nec subito interrupto ser mone coram turbis interrogauerūt ebrū stum. sed cum esset tam in domo. et scōlā a turba. vt dicitur **Marci. iij.** In quo docemur de duobus. Primo vt de secretis scō scientie et sacre scripture nō statim in pnd lico p dicatorēs quos audimus repben damus. sed in secreto queramus. **Secūdo** vt si intelligētia diuinoz assequi uolumus postpositis curis mūdi donū sacre scripture soli cū solo dño meditādo z orādo instem⁹. **Est etiā** notandū qz xps sepe ita obscure p dicator maxime corā turbis qz necesse habebāt discipuli eū querere de spūali intelligētia. **Ad significandū qz p dicator nō semp dicit ita plane effunderet ba p dicatoris qz etiā a quibuslibet captus fatuis. vñ **De ric⁹ de Armaria lib. xij. de pfectione interioris hominis. c. xij. dicit. **Cauē** ne bec qz lectione et experientia sudores didiceris uane glorie seductus amore immūdis hominibz passim ingeras. ne illud incurras quod sapiens ait. **Noli inquit** applicare impium ad pascua iusti. **Nō eēt** expeditum stulto deliciae. nec opus est sapientia ubi non est sensus. **Et alibi. **Pro lite** sanctum dare canibus.********

Dixi tertio qz in vltima parte

Dominica sexagesime

enāgelij dicte parabolē sensus mystic⁹ per
xpm̄ aperit. cum dicit. Quibus ille ait. Vobis
datū est nosse. scilicet a me illumiari et spēa/
libo et familiarib⁹ amicis et fidelib⁹ credētib⁹
quod habetis oculū purgatū ad intelligendū.
Actu. xv. Fide purificās corda eorū. Vobis
igitur datū est nō venditū. sed donatum
Ideo quod gratis accepistis. gratis date.
mysteriū regni dei. i. occulta sacre scripture
que est introductoria in regnū dei. **Dat.**
xxi. **Aufere** a vobis regnū dei. i. sacra scri/
ptura. dictū est iudeis. **Ceteri** autē in para/
bolis. i. incredulis datū est solū in parabo/
lis et similitudinib⁹ cōgruis. **Ut** vidētes. i.
sapientes et fideles se reputātes ingenio suo.
nō videant. i. puent spūali intellectu. **Vel**
videntes foris humanitatē. non videant
intus virtutē operantē. et audiētes. foris
verbū. nō intelligant. intus spūalē sensus.
Isa. vi. Audite audientes et nolite intelli/
gere. **Horandū** h̄ q̄ fm̄ **Brege.** quidā pu/
rabat quosdā naturaliter penitis nature.
quosdā nō salubris. quosdā s̄o sic se habere
vt eorū voluntates eos ducant vel ad meli⁹
vel ad peius. **Sed** hoc falsum est. **Unde** h̄
vobis datū est. intelligitur. i. vobis volen/
tib⁹ et simplr dignis. **Et** q̄ dicit. vt viden/
tes nō videant. ly vt nō est h̄ causatiū sed
consecutiū. **Non** enim quia christ⁹ ita
predicauit. ideo isti non intellexerūt **Sed**
ita consequens fuit. vt non intelligerent
quia spicerunt. **Sed** dices. quare
sp̄s eis non reuelauit vt intelligerent. **Rū**
deo fm̄ **Theophilū** ne quī peccaret con/
tinnēdo si intellexissent **Deinde** sequit ex/
positio. **Est** autē hec parabola. i. iste ē s̄sus
misticus huius parabolē. semen est verbū
dei. **Aduertēdū** est fm̄ **Isid.** li. i. de summo
bono. c. xii. q̄ lex diuina triplici modo sen/
tentiāda est. **Primo** vt historiace. secundo
tropologicē. tertio mysticē. i. iuxta lras. iux/
ta moralē et iuxta spūalem sensum. **Por**
tet ergo sic historiā tenere vt eam et mora/
liter debeam⁹ interpretari et spūaliter intelli/
gere. **Docet** cōtra illos quod omnia ad lras re/
torquent et defacili errant. vt iudei et mul/
ti heretici solas litterā sectantes. semen est
verbū dei. **Et** ista littera videtur q̄ istud
euangelium nō esset per doctores exponē/
dum. **Nam** dicit hic glosa q̄ vbiunq̄ do/
minus aliquid exposuit ad petitiōē apo/
stolorū cauendū est ne aliquid plus vlt̄ mi

nus verbis eius addamus. **Ad** quod re/
spondeo q̄ verbum est aliquod pl⁹ vel mi/
nus quod est contrariū vel supflū. **Deu**
tro. iij. et. xij. Non addetis ad verbum quod
locutus sum vobis. **Et** **Proverbioz. xxx.**
Ne addas quicq̄ verbis illius. **Unde** et
pono. **Semen** est verbum dei. **Hic** scien/
dum q̄ in sacris scripturis semen quādo/
q̄ dicit homo. vt **Matth. xij.** Bonū semē
filij regni. **Aliud** semen est christus. quod
etiā dicit granū frumenti. **Johānis. xij. et**
Genes. xxij. In semine tuo benedicentur
omnes tribus terre. **Tertium** seminatur⁹
a nobis. scz bona opera. **Ps.** **Euntes** ibāt
et flebant mittentes semina sua. **Quartū**
est verbū dei. **De** quo **Isaie p̄mo.** **Nisi** do/
minus reliquiss̄ nobis semen verbi. sicut
Sodoma fuiss̄emus. **Et** de isto hic dicit
q̄ semen est verbum dei. **Et** satis cōper/
tenter verbum dei dicitur semen. ppter plu/
ra. **Primo** quia sicut semen est necessariū
ad vitā corporalē. sic verbū dei ad susten/
tationē anime. **Unde** de officio ordinarij.
inter cetera dicit **Innocē. tertius.** **Q̄** inter
cetera que ad salutē spectant populi chri/
stiani pabulum verbi dei sibi permaxime
noscitur necessariū. **Quia** sicut corpus natu/
rali. sic anima spiritali cibo nutrit. **Lo**
q̄ non in solo pane vivit homo. sed in om/
ni verbo quod procedit de ore dei. **Secū**
do quia sicut semen debet esse purum ad
seminandū. ita verbum dei debet esse pu/
rum a palea vane glorie. et a luto et pulue/
re intentionis terrene et erroris cuiusli/
bet. **Unde** ad **Gal. vltimo.** **Qui** semiat in
carne. id est. ratione carnalis tm̄ cōmodi.
de carne et metet corruptōem. **Tertio** quā
sicut semē tpe famis absconditū in duc ma/
gnū piculū hominib⁹. sic p̄dicatio tpe et lo/
co oportunitis p̄lo subtracta multa facit in/
cōmoda. **Unde** **Prover. xi. dicit.** **Qui** absco/
dit frumētā in tpe famis maledicet in po/
pulis. **B̄ndictio** autē sup caput vendentiū.
Et p̄ h̄ corrigēdi sunt quod p̄nt et nolūt p̄dica/
re habentes copiā librorū et victualium.
Et sunt multi prelati occupati tempora/
libus voluptatibus aut etiam laboribus
Sz certe hec oportuit facere. et illa nō ob/
mittere. **Attēdant** h̄j quid p̄dest p̄videre
familie de cibo corpis et negligere cibum
mentis. nutrire corpora cito moritura. et
mortificare animas in eternum victuras

Et in signū huius christi? nō legit nisi bis
fecisse cōiūū. corporale turbis vt dicitur
Marci. viij. Et Job. vi. sed tamen sepius
legitur fecisse p̄dicationē. que est ab̄ anī
marū. Consequenter audiam⁹ diuersitatē
fructificationis verbi dei. Unde sequitur
Qui autē secus viā. id est. illi q̄ audiūt r nō
faciūt. vt dicit Jaco. i. Et hī tante sunt in
aduertentie ita q̄ etiā nec in p̄dicatione cō/
pungunt vt bene facere incipiant. Et bene
hoc conuenit luxurie. que est via publica.
Isa. li. Posuisti vt terrā corpus tuū. et q̄si
viā transcutib. Et Ezech. xvi. Expo/
sisti fornicationē tuā omī transcuti. Se/
cundo quia viā lurosa et immūda. Tertio
quia nulli cogitationi clausa. Deinde veit
dyabolus p̄ suggestionē r temptatōem. et
tollit verbū de cordib. cor. id est. impedit
ne verbū dei in ipis remaneat. sed vt illud
dimittant et potius labant p̄ consensum.
ne credentes salui fiant. scz p̄ fidē forma/
tam. Et hoc facit ex inuidia ne substituāt
sibi homines in locū de quo cecidit. Unde
Sapie. ij. Inuidia diaboli mors intrauit
in orbem terrarū. Sed cōtra. Dyabolus
est ita debilis q̄ nō potest aliq̄ne cogere ad
malū. vt dicit Augustin⁹. Item nō potest
illabi anime. quia hoc est solius dei. vt di/
cit magister in. ij. Sententiar. distin. viij.
Respondeo q̄ nō tollit p̄ violentiā sed pro/
curando suggestiones et impedimēta. Vñ
in ps. Laqueū parauerūt pedibus meis.
scz demones. Et sequit. Et incuruauerūt
animā meā. et ideo occasionaliter dicitur
dyabolus tollere verbū dei de corde ho/
minis. Quantiū ad secundā differentiā ex/
ponit dices. Hā q̄ sup̄ petrā. hī sunt q̄ cuz
audiuerūt. in gaudio suscipiunt verbū dei
vt sunt supbi. q̄ audito verbo p̄dicationis
cōtra fastū pompe ipoz humiliant in ser/
mone r suspirant. sed hī radices non ha/
bent. scz p̄funde firmitatis. Sapie. iij.
Adulterine plantatiōes nō dabunt radi/
ces altas. qz ad temp⁹ credūt r in tempore
temptatiōis recedūt. Sicut Saul q̄ fuit
cum p̄phetis. p̄pheta. et cuz malis foraleg
foraleg⁹. vt habetur. i. Regū. xij. et. xvij.
Talis ille fuit Balaam p̄pheta. q̄ cum po/
pulo israhelico voluit bona morte mori
sed cito post in eius perniciē et destructio/
nem scandalū mulierū madianitarū pro/
straxit ad luxuriā et ydolatriā eos indu/
cendo. vt habet Numer. xxv. Unde Breg⁹
in omī. Petro sa terra humore nō habuit.
quia hoc quod germinauerat ad fructū p̄
seuerantie nō p̄durat. Sic Pharaō sepius
ponebat dimittere pl̄um dñi. Sed cōtra
sante plaga mutabat voluntatē. vt dicitur
Exodi. ij. et. iij. Et ideo dicit de ipō Q̄
duratū est cor Pharaonis Exo. viij. Si/
miles sunt multi q̄ in ecclesia suspirant. cō/
cōtra vanitatē seculi p̄dicare audiunt. sed
mor vt eoz cōspectu species delectabilis
occurrit obliuiscunt eoz que audierūt
Sed aduertendū q̄ tria resoluūt cor la/
pideū. scz malleus mortis Eccl. viij. De/
morare nouissima tua et in eternū nō pec/
cabis. Secūdo humor sanguinis capni.
qui etiā adamante resoluūt. que nec ignis
nec ferrū resolucere potest. vt dicit Aug⁹.
libro de ciuitate dei. Et significat memo/
riā passionis xpi. qua effusus est sanguis
eius p̄ciosus. Tertio est ignis iferni Job
xxvij. Lapis solutus igne. in es cōuertit.
Sequit tertia differētia. Quod autem in
spinis cecidit. hī sunt scz significat p̄ spī/
nas. q̄ cū audierint verbū. a sollicitudinib.
r voluptatib. id est. desiderijs carnalibus
vite huius suffocant. Eūtes scz de loco p̄/
dicationis ad sua negocia. implicat curis
secularib. et nō referūt fructū. id est. bona
opera. Et notanter dicit. suffocant. quod
p̄prie pinet ad strangulationē guttur. ve/
sit sensus. suffocant. id est. bonū desiderij
nō pmittūt descendere ad cor. Deinde cō/
cludit dñs quartā differentiā. Quod autē
cecidit in terrā bonā. i. in bonos auditores
q̄ verbū dei sagatū in ventre memorie re/
tinere. hī sunt q̄ i cor. de bono p̄ industria
naturalē. r optio. p̄ grāz. retinet. i. i memoria
r fructū. s. bōe opatiōis affecti i paciētia. scz
expectatiōis p̄mior. sicut agricola expectat
fructū p̄ciosum paciēter. Jaco. v. Ad/
uertendū q̄ bona terra cordis debet esse
p̄mo purgata p̄ contritiōem et humilē con/
fessionē r studiose clausa. Hoc p̄tra p̄mos
qui sunt via. Secūdo debet esse irrigua nō
sicca nec arida. contra secundū. et hoc per
hūorē deuotionis. Tertio extirpata a ve/
pribus r curis secularib. contra tertium.
Talis terra dabit fructū suū in tpe opoz
tuno. (E) Sic occurrunt tria vbi
Primū vtz deus vult immutabiliter esse
seminatores p̄dicatores verbi sui. Secūdo

Et in signū huius christi? nō legit nisi bis
fecisse cōiūū. corporale turbis vt dicitur
Marci. viij. Et Job. vi. sed tamen sepius
legitur fecisse p̄dicationē. que est ab̄ anī
marū. Consequenter audiam⁹ diuersitatē
fructificationis verbi dei. Unde sequitur
Qui autē secus viā. id est. illi q̄ audiūt r nō
faciūt. vt dicit Jaco. i. Et hī tante sunt in
aduertentie ita q̄ etiā nec in p̄dicatione cō/
pungunt vt bene facere incipiant. Et bene
hoc conuenit luxurie. que est via publica.
Isa. li. Posuisti vt terrā corpus tuū. et q̄si
viā transcutib. Et Ezech. xvi. Expo/
sisti fornicationē tuā omī transcuti. Se/
cundo quia viā lurosa et immūda. Tertio
quia nulli cogitationi clausa. Deinde veit
dyabolus p̄ suggestionē r temptatōem. et
tollit verbū de cordib. cor. id est. impedit
ne verbū dei in ipis remaneat. sed vt illud
dimittant et potius labant p̄ consensum.
ne credentes salui fiant. scz p̄ fidē forma/
tam. Et hoc facit ex inuidia ne substituāt
sibi homines in locū de quo cecidit. Unde
Sapie. ij. Inuidia diaboli mors intrauit
in orbem terrarū. Sed cōtra. Dyabolus
est ita debilis q̄ nō potest aliq̄ne cogere ad
malū. vt dicit Augustin⁹. Item nō potest
illabi anime. quia hoc est solius dei. vt di/
cit magister in. ij. Sententiar. distin. viij.
Respondeo q̄ nō tollit p̄ violentiā sed pro/
curando suggestiones et impedimēta. Vñ
in ps. Laqueū parauerūt pedibus meis.
scz demones. Et sequit. Et incuruauerūt
animā meā. et ideo occasionaliter dicitur
dyabolus tollere verbū dei de corde ho/
minis. Quantiū ad secundā differentiā ex/
ponit dices. Hā q̄ sup̄ petrā. hī sunt q̄ cuz
audiuerūt. in gaudio suscipiunt verbū dei
vt sunt supbi. q̄ audito verbo p̄dicationis
cōtra fastū pompe ipoz humiliant in ser/
mone r suspirant. sed hī radices non ha/
bent. scz p̄funde firmitatis. Sapie. iij.
Adulterine plantatiōes nō dabunt radi/
ces altas. qz ad temp⁹ credūt r in tempore
temptatiōis recedūt. Sicut Saul q̄ fuit
cum p̄phetis. p̄pheta. et cuz malis foraleg
foraleg⁹. vt habetur. i. Regū. xij. et. xvij.
Talis ille fuit Balaam p̄pheta. q̄ cum po/
pulo israhelico voluit bona morte mori
sed cito post in eius perniciē et destructio/
nem scandalū mulierū madianitarū pro/
straxit ad luxuriā et ydolatriā eos indu/
cendo. vt habet Numer. xxv. Unde Breg⁹
in omī. Petro sa terra humore nō habuit.
quia hoc quod germinauerat ad fructū p̄
seuerantie nō p̄durat. Sic Pharaō sepius
ponebat dimittere pl̄um dñi. Sed cōtra
sante plaga mutabat voluntatē. vt dicitur
Exodi. ij. et. iij. Et ideo dicit de ipō Q̄
duratū est cor Pharaonis Exo. viij. Si/
miles sunt multi q̄ in ecclesia suspirant. cō/
cōtra vanitatē seculi p̄dicare audiunt. sed
mor vt eoz cōspectu species delectabilis
occurrit obliuiscunt eoz que audierūt
Sed aduertendū q̄ tria resoluūt cor la/
pideū. scz malleus mortis Eccl. viij. De/
morare nouissima tua et in eternū nō pec/
cabis. Secūdo humor sanguinis capni.
qui etiā adamante resoluūt. que nec ignis
nec ferrū resolucere potest. vt dicit Aug⁹.
libro de ciuitate dei. Et significat memo/
riā passionis xpi. qua effusus est sanguis
eius p̄ciosus. Tertio est ignis iferni Job
xxvij. Lapis solutus igne. in es cōuertit.
Sequit tertia differētia. Quod autem in
spinis cecidit. hī sunt scz significat p̄ spī/
nas. q̄ cū audierint verbū. a sollicitudinib.
r voluptatib. id est. desiderijs carnalibus
vite huius suffocant. Eūtes scz de loco p̄/
dicationis ad sua negocia. implicat curis
secularib. et nō referūt fructū. id est. bona
opera. Et notanter dicit. suffocant. quod
p̄prie pinet ad strangulationē guttur. ve/
sit sensus. suffocant. id est. bonū desiderij
nō pmittūt descendere ad cor. Deinde cō/
cludit dñs quartā differentiā. Quod autē
cecidit in terrā bonā. i. in bonos auditores
q̄ verbū dei sagatū in ventre memorie re/
tinere. hī sunt q̄ i cor. de bono p̄ industria
naturalē. r optio. p̄ grāz. retinet. i. i memoria
r fructū. s. bōe opatiōis affecti i paciētia. scz
expectatiōis p̄mior. sicut agricola expectat
fructū p̄ciosum paciēter. Jaco. v. Ad/
uertendū q̄ bona terra cordis debet esse
p̄mo purgata p̄ contritiōem et humilē con/
fessionē r studiose clausa. Hoc p̄tra p̄mos
qui sunt via. Secūdo debet esse irrigua nō
sicca nec arida. contra secundū. et hoc per
hūorē deuotionis. Tertio extirpata a ve/
pribus r curis secularib. contra tertium.
Talis terra dabit fructū suū in tpe opoz
tuno. (E) Sic occurrunt tria vbi
Primū vtz deus vult immutabiliter esse
seminatores p̄dicatores verbi sui. Secūdo

Dominica sexagesime

verū ad seminādū r̄p̄dicādū v̄bū dei qui
libet sacerdos d̄z intendere. Tertū v̄ruz
negligentia audit v̄bi dei sit p̄ctm̄ morta
le. Ad p̄m̄ r̄n̄deo fm̄ sc̄m̄ Tho. sup̄ illud
cāncōz. y. Dilect̄ me m̄s̄it manū suā p̄ fo
ram. q̄ de vult inmutabiliter esse p̄dicato
res v̄bi sui. D̄s̄ apparet ex q̄nc̄ signis p̄ri
mū est. qz̄ ip̄e ad hūc mūdū venit nullius
egēs r̄ de sinu p̄ris egredīēs. in terra. p̄ no
bis p̄uerfari voluit r̄ docere. Sc̄m̄ est qz̄
ip̄e p̄dicatores euāgelij elegit. **Johan. iy.**
Agovos elegi r̄ posui vos vt̄ eat̄ r̄ fructū
asseratis. Tertūz est qz̄ sic electos docuit
euāgelij. **Matth. y.** Quibz̄ postea dixit. qd̄
in aure audistis. p̄dicare sup̄ recta. Quartū
ē qz̄ doctos misit ad p̄dicandū **Luce. ix. r̄. r̄.**
Misit illos binos r̄ binos. Quintū est qz̄
missis etiā tp̄ale subsidij ordinauit. ibidē
edēres r̄ bibētes q̄ apud illos sunt. Et sic
p̄ter solutio ad p̄m̄. Ad sc̄m̄ An quili
bet huic officio debeat intendere. breuiter r̄
deo. q̄ nō. nisi ad h̄ teneat̄ et officio sue p̄
lationis vel ex obedientia sup̄iorz̄. Unde
cūcūqz̄ istud officij nō est inuinctū vel ex
p̄latione cure aīaz̄ vel ex mādato sup̄ioris
non tenetur illi intendere. Pro q̄ facit illud
notabile dicit̄ **Aug. xix. lib. de ciui. dei. ca.**
ix. vsus finē. Quā sc̄m̄. sc̄z̄ p̄templatōis
querit̄ charitas. veritatis negociū iustum
accipit̄ necessitas caritatis. Quā sarcinam
si nullus imponat̄ p̄cipiende ac intuen
de vacandū est veritati. Si autē imponit̄ su
sapienda est p̄pter charitatis necessitatem
Ecce manifeste dicit̄ **Aug. q. si nō impo**
nit̄ istud officij nō est ei intendendū sc̄z̄ po
tius vacandū est p̄templatōni. Et certe si
aduerteret̄ multi gramatē hui⁹ officij po
tius ab eo abstinere q̄ ei intenderent.
Dicit̄ etiā **Thomas vbi supra sup̄ cantica**
Q̄timendū est officij p̄dicationis. qz̄ ra
ro assunt̄ p̄dicatozi que adesse debent. Et
sunt̄ septē. sc̄z̄ p̄fectio vite **Matth. xij.** Quō
p̄fectis bōa loq̄ cū sitis mali. Et p̄a. dicit̄
Peccatozi autē dicit̄ deus. quare tu enar
ras. Et **Luce. vij.** Eice p̄m̄ trabe. **Roz. ij.**
Qui alium doces teipm̄ nō doces. Secū
dum est veritas doctrine **Trenoz. ij.** Pro
phete tui videt̄ tibi stulta et falsa nec ape
riebant tibi ignominia tuam vt̄ te ad peni
tentia puocarent. Tertium est obseruatio
cōgrui tempis **Ecci. iij.** Ne reuerar̄ p̄ri
mū. n̄c̄ reuereas verbū in tempore salutis

Quartū est constantia in aduersis. **Ezech.**
xij. Non ascendistis ex aduerso. nec posui
stis vos murū fortem pro domo israel vt̄
staretis in p̄lio in die d̄ni. Quintū ē ter
renoz cōtemp̄t̄ **Ezech. xij.** Violabāt ma
ad plūm. p̄pter pugillum hordei. **Diehee**
ij. Nec dicit̄ d̄ns sup̄ p̄phetas q̄ seducunt
plūm meū. q̄ mordent̄ dentibz̄ r̄ predicāt
pacem. Et si quis non dederit in ore eozū
quippā sanctificant sup̄ eum plūm. Sextū
est excussio corporis. **Bara. iij.** Circūbat
ih̄s totā galileam docens in synagogis eozū
rum. Septimū est pietas miserationis. **J.**
Thef. ij. Neqz̄ aliquando suim⁹ in sermo
ne adulationis sicut sc̄m̄. neqz̄ in occasio
ne auaricie. deus testis est. Dec sunt̄ septē
lucerne sup̄ candelabz̄. r̄ septem spice i cul
mine vno. Unde **Digen. super cātica dicit̄**
Time igitur ne vita maculosa ne v̄itas an
gulosa ne tempus incōpetens ne mēs va
callans ne auaricia abducēs ne torpor de
primens ne seueritas obdurans in te per
maneat. Dec ille. Facit istud bene contra
hullitas. q̄ dicit̄ passim quēlibet sacerdotē
tem debere p̄dicare vbiqz̄. quod fr̄uolun
est et insanū. De quo alibi dixi in festo di
uisionis apostolorz̄. r̄ in tractatu meo quē
contra hullitaz̄ errores scripsi r̄c̄. Ad ter
tium dubiū An subditi negligentes au
dire verbū dei peccent mortaliter. R̄n̄deo.
qz̄ sic. patet istud per **Augustinū r̄ ponitur**
in decreto. f. q. j. Interrogo. Ubi ip̄e ex p̄
se dicit̄ qz̄ negligens auditor verbi dei pa
riformiter peccat sicut negligēs susceptoz
corporis christi. Sed iste peccat mortali
ter propter irruerentiam tanti sacramēti
ergo r̄ ille. Hinc statuit̄ eccl̄a vt̄ nullus in
fra sermonē p̄dicationis audeat sine maz
gna necessitate exire. alias exiens ex con
temptu excomunicandus est. Sed nullus
excomunicatur nisi p̄ mortali p̄ctō. vt̄ pa
ter. r̄. q. ij. per totū. ergo iste peccauit mor
taliter. De hoc in canone de consecratione
distinc. ij. Sacerdote.

Dominica sexagesime. III
Sermo. XXXIX
Men est verbū
dei. **Luce. xij.** Gloriosus pater
Augustin⁹ ostendens que sit ve
ra christianoꝝ sapientia. sic ait in libro de
libero arbitrio. Non aliam putam⁹ esse sa